

P. III. 160

ANUL III. — No. 10

Nu se împru-
mută acasă.

20 Bani numărul

PENTRU RIDICAREA NAȚIONALĂ,
MORALA ȘI MATERIALA A ROMĂ-
NILOR DE PREȚUTINDENI

Foaia Noastră

ORGAN POPULAR PENTRU TOȚI ROMÂNII

AL SOCIETĂȚII COOPERATIVE PE ACȚIUNI «ÎNAINTE», BUCUREȘTI

Cu colaborarea mai multor publiciști din țară și de peste munți.

— ABONAMENTUL —

In țară pe an Lei 8.—
Pe 1/2 an 4.—
In străinătate pe an 10.—

A P A R E D U M I N E C A

Abonamente : I. GRANCEA, Calea Victoriei 118

Redacția și Administrația
No. 122, CALEA VICTORIEI, No. 122UN NUMAR VECHI 50 BANI
— Anunțurile : 50 bani linia —

SUMARUL:

Dacicus : Vești bune.

Cassian R. Munteanu : Moara părăsită (baladă)

Balul nostru (impresii și dare de seamă)

T. Dufescu-Dușu : Din vatra unui sătean cu-
minte.

G. T. : Paco între frații de peste munți.

Leo Tolstoi : Răsplata binefacerei (traducere)

Adunarea generală a soc. «Înainte».

Cronica. — Bibliografia. Curiozități.

Ilustrațiuni : Palatul Princiar de la Cotroceni. — Vătaful călușerilor și o parte din
grupul de călușeri dela serata noastră.

VEȘTI BUNE

De peste munți ne sosesc vești bune. Acțiunea de împăcare dă rezultate satisfăcătoare. Elementele tinere, luptătoare pentru aceeași cauză românească și pentru același ideal național românesc, nu pot decât în colaborare cu bătrânii să fie tolositoare. De poveștile celor încărungiți în luptă, de îndemnurile cumiști ale celor, cari au suferit o viață întreagă fără a-și pierde răbdarea, trebuie să se conducă și tinerii, dacă vor să ajungă stimați și iubiți de popor.

Nerăbdarea duce de obicei la acte nesocotite, cari întârzie sau chiar zădărnicesc isbânda așteptată. Și nu este pierdere mai mare pentru frații noștri din Ardeal decât pierderea morală, pe care o suferă, când conducătorii lor n'au încredere unii într'alții și când ei, în loc să fie strâns uniți, dinpotrivă se dușmănesc și se învinovățesc fără rost.

Poate că și răul își are partea sa cea bună. Din certurile de până

acum s'or fi putut cumiști și frații noștrii și s'or fi convins că desbinările nu pot duce de cât la dezastru.

Dacă neamul nostru ar fi fost unit la un loc în decursul veacurilor, dacă am fi avut norocul să fi isbit în marele său ideal, viteazul voevod Mihai, când, după strălucita victorie de la Șelimbăr asupra armatei lui Báthori, a intrat ca Domn al tuturor Românilor în fortăreața Albei-Iulia, — dacă cele trei țări surori: Muntenia, Moldova și Ardealul ar fi fost unite de acum patru sute de ani într'o singură și mândră țară românească, — astăzi ni-am mai permite și noi, săturați de bine, ca să ne certăm din când în când, fără teamă de a vătămă interesele neamului.

Dar când știm foarte bine, care

ne este situația, când mai bine de jumătate din poporul nostru încă suferă în lanțurile robiei, — când copiii români sunt opriți să vorbească dulcea lor limbă părintească, când suntem huiduiți și batjocoriți din toate părțile, nu ne este îngăduit să ne desbinăm, să ne pierdem rostul în certuri pătimășe personale.

Să dea Dumnezeu, ca veștile bune despre împăcarea fraților noștri din Ardeal să se adeverească, să dea Dumnezeu, ca mințile conducătorilor, turburate de patimi mărunte, să se lumineze și cu puteri unite, încălziți de idealurile sfinte ale neamului, fruntașii să meargă înainte voioși și cu încredere în isbânda luptei lor pe terenul culturii, al progresului și al politicii naționale românești.

Palatul Princiar de la Cotroceni

934. 106

BIBLIOTECA
DOCUMENTARA
ORAȘUL PIATRA NEAMȚ

Să nu mai fie deosebire între tineri și bătrâni. În rândurile luptătorilor pentru libertate nu există decât vecinica tinerețe a sufletului. Adesea bate în pieptul unui bătrân încărunit o inimă mai caldă decât aceea a unui tânăr îmbătrânit înainte de vreme. Și nu se cere înflăcărare, în felul focului de pae, ci se cere jăratec potolit sub cenușe, care în timp de vijelie să sclipească departe și să nu se stingă niciodată pe vatra românească.

Timpurile se arată destul de vijelioase. Vânturile aducătoare de primejdii bat peste tot locul și trebuie să fie aprinși cărbunii la vatra noastră, să ne putem încălzi pentru ca să fim gata cu toții de luptă. Urle atunci furtuna în toată grozăvia ei, Românii sunt tari, ei înfruntă ori-ce pericol, când sunt strâns uniți pentru apărarea drepturilor lor la o viață demnă națională.

Din Ardeal să auzim de aci înainte numai vești bune de la frații noștri. Cele trei milioane și jumătate de suflete românești să fie pregătite în tot momentul pentru evenimentele mari istorice, cari se așteaptă, ca să se petreacă dintr'o clipă într'alta, și cari decid viitorul nu numai al monarhiei habsburgice, ci și acela al popoarelor din sânul ei.

Să nu uite frații noștri, că au de îndeplinit un rol foarte însemnat în desfășurarea evenimentelor, cari vor transforma viața de până acum a imperiului austro-ungar. Și cu deosebire să nu uite, că alături de cele trei milioane și jumătate de români de peste munți, mai stau și interesele vitale ale întregului popor românesc, cuprins între Tisa, Dunăre, Nistru și Marea Neagră.

Lupta, ce-o duc frații noștri din Ardeal pentru apărarea drepturilor lor, știm foarte bine, că este grea, și că trebuiesc mari sacrificii — să fie însă siguri, că și răsplata lor va fi tot atât de mare, căci ei se vor bucura mai mult de cât toți de pe urma isbandei. Să auzim numai vești bune de peste munți, și atunci nu va lipsi nici sprijinul nostru.

Dacicus

Moara părăsită

*Adie vâitându-se vântul prin pod
Și stavila geme la jghiabul scibilod,
Pe dungă culcată e roata;
Iar cornii și bârnela carii le rod,
Pierit-a și apa și gloata..*

*— Se zice aievea c'au fost din bătrâni
In sat bogătașii pe moară stăpâni,
Morar cu sprânceana stufoasă
Venit din străini cu o droaie de câni,
Copii și nevastă frumoasă.*

*Muerea iubire legă c'un cioban
Și dragi s'au avut ei în lîhnă un an,
Aflatu-i-a însă morarul
Și noaptea odată striviți, c'un țigan
Le'ngroapă în vaduri amarul.*

*Nu mult mai în urmă bețivul morar
Aflatu-și-a moartea în groapa de var,
Țiganul de frică se'neacă,
Copiii cu câinii suindu se 'n car
Tovarăși în lume și pleacă...*

* * *

*La moara din luncă se zice că vin
(Când luna veghează pe cerul senin)
Năluci în vesmânt ca zăpada.
Apoi câtră zori se despart c'un suspin
De plânge și ziua ograda...*

Cassian R. Munteanu

BALUL NOSTRU

Intâia serată a societății „INAINTE”

I

(Note și impresii)

Joia trecută, am gustat câteva ceasuri de plăcere. Și de ce n'aș spune câte ceasuri am petrecut? De seara până dimineața în zori, într'una în jocuri, în cântece și într'o deosebită intimitate, care-și are farmecul său, farmecul intimității inter pocula, pe care nu-l poți simți nicăeri aiurea, nici în saloanele luxoase, în cari domină eticheta și rigiditatea și nici, mai cu deosebire, în taverne, unde tronează risipa și desfrâul.

Adevărata mulțumire în petrecere o simți numai în mijlocul unei societăți alese, dar fără pretențiuni și numai a-

tunci când vezi că și cei cari te înconjoară sunt mulțumiți și ei, așa încât sorbind nectarul, să-ți poți adânci ochii în suflete pline de voieșie.

Comitetul societății în frunte cu președintele, chibzuieste totul ca să mărească buna dispoziție a publicului, venit să petreacă. Se adusesse pentru dans una din cele mai bune muzici militare, a regimentelor de geniu, și un taraf de lăutari, se organizase o tombolă, și au fost și surprize.

Sala era frumos împodobită cu flori; doamnele și domnișoarele veniseră cele mai multe îmbrăcate în pitoreștile costume naționale, cari contribuiau să mărească farmecul frumuseții firești a Româncelor noastre.

Jocurile furau pe nesimțite ceasurile în sunetul plăcut al muzicii militare, iar când să vină timpul de puțină odihnă, sosiră călușerii, veniră cu lăutarul regretatului Mocianu, și ne delectară prin jocurile ler săltărețe, neîntrecute, și precum se știe, unice ale popoului nostru.

Odată cu stârșitul jocurilor călușerilor, simțirăm și noi dorința de a ne odihni ca și ei, «inter pocula amici». Dar, și când ne așezarăm la masă, sunetul paharelor și „prositul” ca și „ura” fură potolite de cântecile unni grup de tineri atriști din societatea corală „Carmen” în care distinsei numai decât vocea dulce a lui Folescu, care are o notă particulară, cum este la Buică agilitatea arcușului, să le spunem: dulceața vocii românești.

Tânărul artist, împreună cu tovarășii săi, d-nii Tică Nicolescu, Em. Peschi N. Seinescu, Ficu Atanasu, Teodor Boeriu ne-au reținut pe cei mai mulți până dimineața fără ca nimenea din noi să fi simțit oboseala. La aceasta a contribuit fără îndoială și calitatea vinului de care comitetul avusese grija.

Trecuse ora 2 și 3 din noapte și dansul era încă în toiu, obiectele de tombolă dăruite în mare parte de frunțașii negustori și de alți oameni de inimă se câștigaseră de mult toate, sticlele de corniță mai ales nici nu s'au ajuns pentru cei care ar fi vrut să-și mai încerce noroul.

Către sfârșit am petrecut cu... anecdotele d-lui Tică, hărăzite cu mult talent la toți.

Dar cum aș isprăvi în câteva rânduri tot ce aș fi avut de spus? Mai bine să mă opresc aici și dorind societății „In-

nainte“ să meargă tot înainte, adresez urale plăcutei adunări, în mijlocul cărei am petrecut.

Să ne întâlnim sănătoși la primăvară la o petrecere Câmpenească.

Cronicar

II

Dare de seamă

În seara de Joi 23 Februarie, societatea culturală „Înainte“ a aranjat prima serată dansantă în saloanele soc. Germane din str. Brezoianu.

Ca comisari ai serbării au fost d-nii I. Morariu și I. Grancea (fundă albă), iar cu primirea oaspeților au fost însărcinați d-nii R. Avram și N. Istrati (fundă galbenă).

La orele 9 și jum., s'a deschis serata cu imnul «Deșteaptă-te române» cântat de muzica regimentului de pioneri. După aceea a urmat îndată „Hora Unirei“. Cu ce avânt și cu ce inimă a fost jucată această horă, de sigur gândul fiecăruia era că odată va veni timpul să facem hora Unirei cu frații noștri de la Tisza și până la Prut. Toate costumele naționale le puteam observa la această horă: România, Transilvania, Banatul și Bucovina erau reprezentate cu mândrie de mândrele românce.

A urmat în urmă valsul fermecător, unde perechile sburau vastul salon, care părea totuși prea neîncăpător pentru marele public venit la petrecere.

La ora 12 s'a făcut Quadrilul, Romana cu mare exactitate, condusă de d. Ioan Baboeanu-Droe (fundă roșie). La acest Quadril se puteau observa motivele adevărate românești atât în mișcări cât și la muzică.

După Romana un grup de 12 elevi de ai lui Mocianu în costume naționale și conduși de d. Gâțeu (fundă roșie) au apărut în sunetul muzicii militare, când în urmă au jucat, călușerul, bătuta și alte jocuri naționale.

La aceste jocuri tinerii jucau după un lăutar bătrân îmbrăcat tot în costum național.

Acum să vedea bucuria fiecăruia și aplauzele nu mai încetau.

Intr'o parte a salonului erau aranjate cu mult gust obiectele de tombolă.

La tombolă am observat pe d-nele Cădea, Gâțeu, Istrati și Scurtu, ajutate de d-nul Romul Avram și Poenaru (fundă albastră) cari împărțeau obiectele câștigate de persoane. La ora 12 jum. tombola a luat sfârșit, de oare

Gh. Tulbure, vătaful călușerilor

ce toate biletele se vânduseră, mulțămită numai comitetului de la tombolă.

Până la ora 1 jum., a fost pauză când fie care s'a retras la bufet de a lua ceva gustare.

Toate au mers în veselie, căci comitetul și-a dat toată silința și la masă să fie lumea pe deplin mulțumită

La ora 1 jum. dansul a luat începutul din nou.

Cu mai multă furie să juca după masă. Dansul a durat până la zorile zilei plecând fiecare cu frumoase amintiri.

Aducem mulțumiri d-nelor, d-șoarelor și d-lor din comitet cari și-au pus toată dragostea pentru reușita cea mai frumoasă a primei serate a soc. „Înainte“.

Aducem mulțumiri: Casei Bragadiru, Marmorosch-Blank, d-lui Cioranu, directorul Băncii naționale, d-lui Steriu etc., cari au dat concurs material societății pentru scopul ei cultural.

Aducem asemenea mulțumiri celor cari au avut atâta dragoste să ofere

gratuit obiecte pentru tombolă și anume:

D-nii: R. Avram (20), S. G. Ardeleanu (50), lib. Alcalay (12), N. Brânduș (2), I. Brandsdorfer (10), G. Bedițeanu (4), M. Ciuceanu (3), magazinul Carmen Sylva (2), M. Cațulescu (5), M-elle Elisaveta (2), Z. Furnică (10), V. Frunzete (5), T. Frățilă (14), Aristide Gherman (5), mag. General (5), art. Hamburg (4) Herdan (5), N. Ionescu (5) I. Jurist (5), d-na N. Istrati (13 obiecte lucrate cu mâna de d-sa), Leon (4), N. Lupan (2), N. Mircea (10), Mărculescu (5), Ig. Mircea (10), lib. Națională (10), mag. Luca Niculescu (10), Lazăr Naum, (3), St. Panțu (1), N. Poenaru (16), Frații Pollinger (5), T. Radivon (8), Rașnoveanu & Babeș (10) lib. C. Sfetea (5), lib. Socec (10), Ștefănescu & Grigoriu (10), N. Șoflete (10) Dionisie Țetzu (5), frații Vidrighin (10) And. Zissu (10), Zografi (5), etc.

Printre numeroasa asistență am remarcat pe: d. Romul Avram, d-na și d-șoara Nae G. Andrei, d. Nae G. An-

drei jun., d. Ioan Baboianu-Droe, d. și d-na Balea, d-șoara Olimpia Baboianu, d. Ghedeon Bratu, d. Ioan Bratu, d. M-Bârsănescu, d. Ilarie Bratu, d. Ambrosie Bacu, d. și d-na Bame, d. și d-na Birkle, d. și d-na Cădea, d-na Crăciunescu cu d-șorele, d-na Zoe Cantacuzino cu d-șoarele, d. Călcu, d. Cristescu, d. și d-na Demetrescu, d. Vasile Doiciu, d. și d-na Damian, d. și d-na Economu, d. Enache de la Olt, d. și d-na Feldrian, d. I. Florian, d. și d-na Frățilă, d. și d-na Frunzete, d. și d-na Făgărășanu cu d-șara, d. Iosif Grancea, d. Matei Grancea, d. și d-na Găteiu cu d-șoara, d. și d-na Manole Grecu cu d-șoara, d. C. Georgescu, d-șoarele Georgescu, d. Nicu Grecescu, d. Zamfirescu-Goangă, d. subloc. Iulian, d. Jinga, d. și d-na Ireziu, d. și d-na N. Istrati, d-na și d-șoara Kraus, d. și d-na Livian, d. ing. Lăzureanu, d. și d-na Ion Munteanu, d. și d-na Marion cu d-șoara, d. și d-na N. Mocanu, d. I. Morariu, d. și d-na C. Marinescu, d. On. Mărculeț, d. și d-na Naum, d. Alexe Oprea, d. și d-na Papuc d. și d-na Persunaru, d. Lazăr Popovici d. Valer Popa, d. N. Poenaru, d. și d-na Poplăcenel, d. și d-na I. Rădulescu d. și d-na M. Rotariu, d. Luca Rusu, d. Teodor Ruptureanu, d. Stoicescu, d. I. Soricescu, d. și d-na Cornel Scurtu, d. Ion Săulescu, d. și d-na N. Șoflete, d. Shimura, d. Ioan Țetzu, d. Tecuceanu, d. și d-na Stoica Teodorescu, d. și d-na N. Țieranu, d. Al. Verussi, d. Const. Vendel, d. și d-na N. Zaharia cu d-șoara; etc. etc.

I. Baboianu-Droe

DIN VATRA UNUI SATEAN CUMINTE*)

de T. Dușescu-Dușu

M'am sculat de dimineață; se făcea sprânceană de ziuă.

Când am ieșit în cerdac, de după deal isbucneau săgeți de lumină, însângerând niște nori vineți, uitați se vede la muchia dealului de vreun flăcăiandru de vânt, aromit în zăvoiu imbălsămat cu sulfină și cu poala maichi-precistii.

*) Fragment din cartea cu același titlu apărută de curând. De vânzare la toate librăriile. Preț 2 lei.

Acum soarele plutește mândru d'asupra răsăritului. De pe dealuri se ridică negură străvezie, deopotrivă fumului ce se risipește dintr'o cădelniță de argint în noaptea invierii.

Luncile și holdele inviorate de rouă își clatină frunzele, umplând văzduhul de miresme; iar ciocârliia, ridicându-se din lanuri, își ciripește viersul minunat, ducând prinosul de mulțumire al pământului, către Acela, care poartă de grijă tuturor văzutelor și nevăzutelor.

Neica Dinu stă de vorbă în curte cu Gheorghe cărciumaru și cu alți doi săteni, toți îmbrăcați în haine de sărbătoare, și mă cinstesc cu „bună dimineața“.

În sat răsună un semnal de adunare din două trâmbițe, de par'c'ar fi într'un lagăr ostășesc. Ascult nedormit și mă gândesc că, poate, peste noapte să fi tăbărit în Mărăciș vreo roată de dorobanți, și întreb pe neica Dinu.

— Nu e oștire. E șeful de garnisoană din Mărăciș cu un flăcău d'ai noștri; dau de veste satului.

— Da' pentru care pricină? — întreb eu.

— Apoi, fiindcă azi e adunarea cercului cultural, avem slujbă mare, în sobor, cu trei preoți; și ne-am făcut obicei să ne strângem toată obștea satului la școală, de unde pornim la biserică în frunte cu primaru, cu învățătorii și cu obrazele de seamă, cari ne mai cinstesc și pe noi în așa zile mari.

Abia isprăvește neica Dinu să 'mi tălmăcească rostul trâmbițelor din sat, și de sub coastă răsbate un sunet mărunț de toacă, vestind drept credincioșilor deschiderea ușilor dela lăcașul Domnului. Sunetul se stinge sub cele din urmă bătăi ale ciocănașelor isbite în scândura de paltin; apoi clopotul cu dăngănită plin și domol umple toată valea de evlavie și cucernicie. Sufletul crește în gratia de humă a pieptului; plumbul pământesc al trupului se ușurează; iar gândul se înalță cu smerenie spre scaunul Celui Prea-Nalt, înaintea cui: înțelepciunea oamenilor, nebunie este!

Neica Dinu, cu Gheorghe și cu ceilalți și au scos pălăriile și se 'nchină. Un freamăt ușor de rugăciune

mi-atinge auzul și se fărâmă tainic într'un singur cuvânt rostit de fiecare gură: „Doamne!. Doamne“!...

Clopotul chiamă mereu. Inchid ochii și ascult... Apoi din negura vremii mi se deslușește toată copilăria. Așijderea pe prispa casei părintești, ședeam odinioară și ascultam toaca de utrenie și clopotul sunet prelung, care pomenea pe fericitul într'u vecinică pomnire ctitor-zlditor al bisericei noastre, pe Armaș Radul Vărzarul! Par'că e ieri!... și mult e d'atunci!

Mă 'nchin și eu și rostesc rugăciunea lui bietul taică-meu: „Fie numele Domnului binecuvântat acum și pururea“!

— Să mergem și noi, zice neica Dinu; și pornim cu toții; cu Lisandru, cu Ioana, cu Gheorghe și cu cei doi megieși.

— Da' lelea Catrina? — zic eu.

— Păi astăzi, vezi dumneata, nu se poate. Trebuie să rânduiască masa; că învățătorii trag la noi. Bietu Andreescu, până'acum, n'are rost să'i găzduiască la școală. Vine și el la anaforă.

— Da' și dumneata, logofete Gheorghe, mergi cu noi la școală? — zic eu cărciumarului.

— Păi de ce să nu merg?! — răspunde zâmbind șiretul de Gheorghe.

— N'ai treabă la han?

— Ba treabă am; treaba când se mai isprăvește? Dar Duminica, până după ieșirea dela biserică, nu deschid niciodată prăvălia, nici prin față, nici prin dos.

Mă uit cu neîncredere la Gheorghe și caut din ochi pe neica Dinu.

Gheorghe îmi prinde gândul și zice:

— Să spue și neica Dinu.

— Așa e, adevărat. Gheorghe face cinste mare satului nostru. Măcar să fie mulți negustori în țara românească cum e Gheorghe Orceag din Mărăciș!

— Te-aș mai întreba de-o vorbă, logofete Gheorghe?

— La porunca dumneavoastră.

— Spune drept, — de când te-ai întors dela București și te-ai așezat iar în Mărăciș, și de când e domnul Andreescu, învățător la dumneavoastră aici, — ai mai fost vreodată, bunioară ca acum, la

biserică, în frunte cu învățătorul?

— Nu, ce e drept. M'am dus la biserică, — nu mi-a scăpat Duminică ori sârbătoare — ca tot creștinul; dar m'am dus singur cu nevasta.

— De ce?

— Apoi, din pricina care i-o spuneam adineauri lui neica Dinu. Dacă domnu Andreescu nu vrea să aibă a face cu mine, fiindcă vând țuică și vin la prăvălia mea și ci-că otrăvesc lumea; — ba pune și copii să se spoiască pe obraz ca dracii — auzi că joacă teatru! — închipuind că numai Ucigălerucea, adică, îl împinge pe om la mine la han; — nu mi-ar fi stat mie rău să mă țiiu după dumnealui?

— Cam așa vine vorba, zice neica Dinu.

— Domnu Alexandrescu, își ia iarăși vorba Gheorghe, e învățător bun dar nu cunoaște toate adâncurile vieții noastre dela țară. E cam tinerel și prea crede numai în buchea cărței. Și, de, eu gândesc, pe cât mă duce mintea pe mine, că negoțul meu e de cinste și nu de batjocură, câtă vreme: plătesc regulat toate birurile stăpânirii; nu mă pui în pricină cu nimeni; de a fost s'ajut pe cineva nu m'am dat în laturi, — că neică Dinu știe; și, fără să mă laud, marfă curată ca la mine nu-i p'în partea localui. Eu, țuică din apă și din esență, nu fac; vinu eu sifon nu'l amestec; și lipsă la cântar n'am învățat să dau! Apoi, să fie să mă potrivesc eu celor câte le spune învățătorul despre negoțul cârciumarilor și să mă las de prăvălie: crede domnu Andreescu că s'ar strica vadu de cârciumă în Mărăciniș? Dar ovreii, grecii și bulgarii, de tot mișună pe la noi, ce așteaptă? Și eu gândesc că tot mai bine să fie un cârciumar român într'un sat de oameni, decât un venetic adus de vânt, din cine știe ce pustietăți ale pământului, să negustorească pe munca și pe pungile noastre.

— Să trăești, logofete Gheorghe, zice unul din săteni.

— Uite d'aia nu m'am ținut pîn'acum de domnu Andreescu. Dar fiindcă'l văzui aseară că mi trecu pragul prăvăliei, — nu e vorbă nici

O parte din grupul de călușeri dela serata noastră

„bună vremea“ nu mi-a dat! — acum m'erg și eu cu toată lumea la școală, și gândesc că d'ici nainte ne-om împrieteni și mai bine. Că dacă avem noi de 'nvățat multe dela domnu Andreescu, apoi și dumnealui poate să 'nvețe câte ceva dela noi, dacă nu tot pe atât; și d'aia nu trebuie să ne ocolească.

Tot vorbind, ajunserăm la școală. Se adunase tot satu.

Făcui cunoștință cu primarul, Nicolae Pietroșel, văr din frați cu neica Dinu, cu ajutorul de primar, cu notarul, și cu mai mulți săteni din fruntea Mărăcinișului?

Învățătorul nu s'arătase încă. Lisandru se duse să 'i-dea de știre c'am venit, și ieșiră amândoi pe prispă. Se nbrăcase țărănește Andreescu, și-i ședea bine. M'am uitat la Ioana... se roșise și 'i innota ochii 'n lacrimi de bucurie, că se ținuse dascălu de vorbă. Dar nu numai Ioana se bucura, ci tot satu, toată lumea!

Când l-au văzut țaran pe Andreescu, care până ieri umblase cu surtuc, toată mândria s'a trezit în sufletul acestor oameni de treabă, bângând de seamă că dascălul le cinstește portu. A fost un freamăt

de negrăită bucurie; și câțiva bătrâni de lângă noi, după ce l-au sorbit din ochi, nu s-au putut opri să nu 'și dea gându 'n vileag.

— Frumos flăcău! Ce zici, cuscere?

— Să ne trăiască! Acum înțeleg și eu că asta e român adevărat, de nu 'i e rușine să se mbrace ca noi. Și precum ni'l cinstește el portu, tot așa se cade să'l cinstim și noi pe băiat; că cinste la cinste merge și darul d'abașca.

Neica Dinu se uită lung la Andreescu, se uită la mine, la Gheorghe... și când dă cu ochii de Ioana nu se mai poate stăpâni și podidește 'n plâns.

— Bună dimineața, neică Dinule, zice Andreescu apropiindu-se de noi. Neica Dinu îl ia 'n brațe și'l sărută frumos pe amândoi obraji.

— Hai să pornim, zic eu; fiindcă simțeam că iar mi se așează nodu la furca pieptului.

Șeful de garnisoană și cu flăcăul cornist suflă odată scurt din trâmbițe. Toată lumea se rânduiește în linie de drum, în frunte cu învățătorii cercului cultural, cu primarul și cu aleșii satului, și pornim în sunetul marșului cântat voini-

cește. Vedeam pentru întâia oară rânduiala asta mândră într'un sat și mi creștea inima de dragul lumii ăștia, pe care o înfrăția credința că trebuie să și facă astfel datoria, într'o zi mare ca aceasta. Nu mai văzusem pân'atunci o atât de mândră adunare de săteni, și mă rugam, în gând, să mi facă Dumnezeu parte de zile, să văd pedecând așa rânduială!

Pace între frații de peste munți

Pe voi vă nimiciră
A pizmei răutate
Și oarba ne unire
La Milcov și Carpați!
A. Mureșeanu

Vestea, că frații noștri din Transilvania și Banat, au depus armele sinucigătoare și au sistat lupta dintre ziarele „Românul“ și „Tribuna“, a umplut de bucurie pe toți românii de bine.

Era și timpul suprem, ca această luptă inutilă să se sisteze.

Nu voim să cercetăm amănunțele și precedentele acestei lupte purtate cu îndârjire și perseveranță demnă de o acțiune mai folositoare celor trei milioane de români subjugati politicei hibride a magiarilor aliați cu jidovimea renegată.

Un lucru e însă cert, și anume lupta ziaristică purtată de cele două ziare fruntașe din Ungaria, a fost numai și numai în defavorul fraților noștri de peste munți.

În deosebi în timpul din urmă, vedem că politicienii maghiari au inaugurat o politică de nimicire atât de radicală a tuturor naționalităților din Ungaria, și în deosebi a românilor, în cât la orice caz trebuie ori să le dea de cap această goană nebună, ori naționalitățile nemaghiare vor trebui să sucumbe, dacă nu vor ști a se înălța în lupta de rezistență la culmea chemării lor.

Pe când pentru toți oamenii cu judecată sănătoasă, visul maghiarilor despre marele imperiu maghiar este un vis himeric, și ideea de

„stat național maghiar“ o utopie, pe atunci maghiarii, și în deosebi jidovimea renegată din Ungaria în numele acestei idei smintite, calcă în picioare în modul cel mai asiatic, cele mai sfinte drepturi ale fraților noștri de peste munți.

Lupta de conservare a românilor de sub coroana sfântului Ștefan este deci pe viață și pe moarte.

Și între astfel de împrejurări, nu este oare clar ca lumina zilei că ori-ce luptă internă în sânul poporului din Ungaria, mână apa pe moara politice de maghiarizare.

Nu trebuie trecută cu vederea împrejurarea, că pe când maghiarilor le stau la dispoziție nenumărate arme de nimicire, pe atunci românii, stau așa zicând cu mâna goală în fața jandarmilor și tuturor agresorilor lor și până să luptă ei între ei frați de acelaș sânge, dușmanul comun răzbește înainte cu opera sa de nimicire.

Nu credem că frații noștri de peste munți să nu fie conștienți și pătrunși de adevărul incontestabil, că ei numai atunci nu vor putea fi zdrobiți, când uniți cu toții sub un singur drapel, vor face front politice nebune de maghiarizare, și tuturor tendințelor șoviniste, și când uniți cu toții într'un glas puternic și rezolut, vor zice agresorilor lor asiatici că:

*Mândrul nostru grai românesc
nici trecând peste corpurile noastre
nu ni'l veți lua, căci și când ultimul
strop de sânge se va scurge din vinele
noastre, și atunci vom zice sus
și tare, că numai ca români voim
să trăim, și ca români voim să și
murim!*

O misiune cu mult mai sfântă și mai măreață de cât a se certa între sine, au conducătorii din Transilvania și Banat.

Și precum bătrânii neamului, încărunțiți în măreața luptă de conservare și propășire a românilor transcarpatini, au luptat uniți cu toții numai sub flamura unui singur drapel, tot astfel și actualii conducători ai poporului român din Ungaria, au sfântă datorință, și interesele de vitalitate a celor trei milioane de români subjugati și asupriți pretind de la dânsii, ca

uniți cu toții de la Vlădică până la opincă, umăr la umăr să lupte cu toate mijloacele posibile ca să se mențină ca români, și să ferească bravul și harnicul popor român din Ungaria de a cădea pradă molohului de maghiarizare a descreșterilor lor stăpâni luați din drum și tot odată să țină părerea viu în piepturile obidițiilor noștrii frați credința și speranța, că ora libertății nu este departe și că sfântul soare al dreptății în curând va scâlta în razele sale la un loc pe toți frații și fii aceleiași mame!

Realizarea acestui măreț vis, este datorința fiecărui român, și pentru întruparea acestui vis să luptăm cu toții până la ultima picătură de sânge.

Iată deci de ce se bucură toți românii, că frații noștri din Ungaria, pătrunși de sfânta misiune de a lupta pentru conservarea a trei milioane de români, au sistat o luptă inutilă și regretată de toți românii, și acum uniți cu toții sub falnica flamură a partidului național român, cu puteri unite vor continua opera măreață a înaintașilor lor, și vor lupta cu aceeași energie pentru drepturile celui mai brav popor de sub coroana sfântului Ștefan, cum au luptat părinții lor între împrejurări poate cu mult mai grele de cât acum!

Salutăm deci cu iubire frățescă unirea din nou a fraților noștri sub flamura partidului național, și conștii de greutatea în cari trebuie să lupte, le dorim din adâncul inimii noastre izbândă și tăria sufletească, și într'un glas zicem:

*„Trăiască partidul național român
din Ungaria!!!“*

G. T.

P. S.—Cu ocaziunea împăcării s'a încheiat următorul *proces-verbal*.

„Subscrișii delegați ai comitetului național român, pe deoparte și comanditarii ziarului „Tribuna“, pe de altă parte, pătrunși de necesitatea impericasă de a restabili viața normală de partid, afirmând unitatea și solidaritatea națională, precum și de dorința de a asigura disciplina de partid și a încheia pacea cinstită pentru toți, curmând astfel neînțelegerile iscate între comitetul național și ziarul „Tribuna“, am căzut de

acord și am convenit la următoarea înțelegere :

1. Comanditarii ziarului „Tribuna“ pun acest ziar, precum și ziarul „Tribuna Popurului“ și întreaga avere a acestorâ, la dispoziția comitetului național, obligându-se de a -ndeplini toate formalitățile ce se vor găsi necesare.

2. Comitetul național se va reintregi prin retragerea demisiunilor din partea d-nilor N. Oncu, N. Ivan, O. Goga și P. Givulescu, și prin cooptarea de către comitet a d-lui R. Ciorogariu în locul vacant.

3. Comitetul național va lua asupra-și activul și pasivul societății în comandită „Tribuna“.

4. Ziarul «Tribuna» se va fuziona cu ziarul «Românul» într'un singur organ al comitetului național.

5. În consiliul de administrație al ziarurilor comitetului vor intra d-nii: N. Oncu și S. Raicu, iar d. O. Goga în comitetul de redacție al acestor ziare.

Chiar prin încheierea înțelegerii de față dispărând pentru totdeauna toate motivele de discordie, dispunem ca acest fapt îmbucurător să fie adus la cunoștința generală prin publicarea prezentului proces verbal.

Arad 5 Martie 1912 c. n.

Delegații comitetului :

Dr. T. Mihali m. p. Dr. Iuliu Maniu m. p. Dr. R. Velciu m. p.

Comanditarii «Tribunei» :

R. Ciorogariu m. p. Sava Raicu m. p. Dr. N. Oncu m. p.

Prin aceasta lupta fratricidă, care a durat aproape doi ani de zile între frații de peste munți, a încetat și pacea e restabilită definitiv. Cu începerea de Duminică 26 Februarie v. (10 Martie n.) ziarul „Tribuna“ a încetat de a mai apare și abonaților li se trimite „Românul“, organul autorizat al comitetului național.

Red.

Răsplata binefacerei

de L. Tolstoi

Un lup, rănit de niște vânători, dete cu ochii de un țaran, care se întorcea acasă dela muncă. Țaranul ducea în spate un sac de fasole și în mers se razimă pe un ciomag.

Cum îl zări, lupul începu să se roage :

— Om bun ! Niște vânători imi sunt pe urmă și vor să mă omoare ! Fie-ți milă de mine și scapă-mă ! Țaranului i-se făcu milă de

lup, deșertă sacul și-i spune să se vâre înăuntru. Lupul intră în sac. Și țaranul îl luă în spate și-și văzu de drum.

Nu merse mult și dete peste vânători. Il întrebară, dacă nu cum va a dat peste vre-un lup.

— Nu, n'am zărit nici un lup răspunse țaranul. Și vânătorii își căutară de drum. Când își făcu socoteala, că n'are de ce să se mai teamă, țaranul deschise gura sacului, ca să dea drumul fiarei. Dar cum se văzu scăpată, lighioana se aruncă asupra țaranului.

Atunci țaranul începu să-l ocărăscă :

— Cât de nerecunoscător mai ești măi lupule ! Nici rușine nu mai ai ! Te-am scăpat din ghiarele morței și tu așa vrei să-mi răsplătești binefacerea ? Ce rău ți-am făcut de, vrei să mă omori ? La tine binefacerea nu prețuiește nimic ?

— Vreau să te sfășii ! — fu răspunsul lupului. Nici nu vreau să știu ce-i aceea „binefacerea“ ! De când sunt, n'am mai pomenit, ca cineva să-și fi adus aminte de vre-o binefacere !

— Tare greșit mai ești ! Faptele cele bune nu-se uită niciodată ! Asta-i... de când e lumea ! Și de nu mă crezi, hai de întreabă, pe cine vrei și ai să vezi, că tot așa are să-ți spună ;

Se gândi lupul și în cele din urmă își descleștă fălcile.

— Atunci... iute... cei de făcut ! Să ne pornim la drum, și pe cel dintâi suflet ce-om întâlni, să-l întrebăm ; „Binefacerile se uită, ori nu“ ? De ne-o răspunde : „Nu“, — să știi, că te las să mai trăiești ! De ne-o spune altfel, să știi, că te mănânc !

Omul primi învoiala. Și se porniră.

Se întâlnesc în cale cu un cal. Il întreabă țaranul :

— Ia, spune-mi, măi calule ! Faptele bune se uită ori nu ?

Calul răspunse :

— Una știu ! În lumea asta bine să nu faci, căci nu-i suflet, care să își aducă aminte de binele pe care il-ai făcut ! Nu mai departe uitați-vă la mine ! Doisprezece ani mi-am slugit cu credință stăpânul și aști doisprezece ani, la ce nu

i-am fost buni și de folos ? La cea mai ușoară muncă, ca și la cele mai grele poveri, la ajutorul meu alerga. Doisprezece ani, cai i-am dat, la munca câmpului eu îl ajutam ! De câțiva ani am orbit ! De-atunci a căutat să mă pună la munci mai ușoare : m'a pus să car sacii cu făină dela moară. Vremea se scurgea și cu ea mi-se duceau și puterile. Ajunsesem în cele din urmă să nu mai pot face nici doi pași, fără să mă opresc, ca să-mi mai viu în fire. Intr'o zi căzui în mijlocul drumului. Ca ploaia începură să cază loviturile. Când văzură că nu mai sunt bun de nimic, mă deteră pe poartă afară, încât căzui aproape mort în mijlocul drumului. Mai venindu-mi puțin în simțiri, întâia grije mi-a fost să fug cât mai departe de casa stăpânului nerecunoscător... Și am plecat... Incotro s'o iau ? Nu știu nici eu !... Ce să mă fac ?... Spuneți-mi și voi !...

...Și mai vreți să vă spun, care-i răsplata binefacerei ?

Plin de bucurie, lupul se întoarse către țaran :

— Ei, omule ! Mai ai de spus ceva ? Ai văzut, cât de ușor se uită faptele bune ? Unde ți-e răsplata binefacerei ?

Țaranul răspunse :

— Îngăduie-mă puțin ! Să mai întrebăm pe cineva ! Nu numai pe unul ! Și de ne-o spune și acela tot așa, atunci... fă-mi ce vrei !

Lupul se înduplecă și de data asta. Mai merg ei cât merg și se întâlnesc cu un căne bătrîn de tot și șchiop.

Il întreabă țaranul.

— Măi căne ! Ia, spune-mi ! Ce crezi tu, binefacerile se uită, ori nu ?

— Uite, ce știu eu ! răspunse cănele. Am trăit 15 ani în curtea stăpânului meu. Și cât bine nu i-am făcut în vremea asta ? Ii păziam casa, lătram toată noaptea și nimeni nu îndrăznia să s'apropie de curtea lui ; de voiau să-l calce hotii, lătratul meu îl deștepta și vedea primejdia. Și azi ? Azi, când numai am dinți, sunt alungat din curtea unde mi-am trăit viața. M-au gonit lovindu-mă cu ciomegile. Mi-s coastele sfărmate și mă târăi și eu cum pot... Incotro s'o iau ? Spu-

neți-mi și voi, căci eu nu mai știu! Atâta știu numai; ori-unde, dar numai cât mai departe de casa stăpânului meu de până ieri!

Lupul numai putea de bucurie.

— Ei! Ai văzut cum să răsplătesc binefacerea? Ce mai ai de spus?

Țăranul răspuse cu jumătate de gură:

— Ce să mai am? Să-mi împlinesti cea din urmă rugămintă: Să ne mai întâlnim cu cineva și, de ți-o vorbi tot așa, fă cu mine ce vrei!...

Lupul se înduplecă și de data asta.

Și se pornesc din nou. Dau de o vulpe.

— Ia, spune-ne, Vulpeo!—zice lupul. Știi tu, ce e aceea binefacere?

— Și cam ce folos ai avea de ți-aș spune?

Țăranul luă vorba:

— Uite de ce te-am întrebat!... Niște vânători erau pe urmele lui și cât p'aci era să-l omoare... Tocmai, când nici nu mai credea să scape cu viață, dă cu ochii de mine și mă roagă să-l ascund undeva, până îl va ocoli primejdia... Mi-a fost milă de el și l-am vârat în sacul ăsta... După ce trecură vânătorii și văzură că nu mai e nici o primejdie, sări la mine să mă sfășie... Uite, cu ce vrea să mă răsplătească cel căruia i-am făcut bine!

— Cui vinzi tu brașoave? răspuse vulpea. Să fi încăput în sacul acela? Parcă nu-mi vine să cred! Știi ce? Să văd eu, cu ochii mei de poate intra în sac și numai așa am să pot spune, cu cine e dreptatea!

— Să crezi! răspuse omul. Cât îl vezi de mare... a intrat în sac! Zău așa! Să-ți spună și el!

— Foarte adevărat, ce spune omul! adăogă lupul. Atunci vulpea grăi:

— Ia, arată-mi, cum te-ai putut ascunde în sac? Să văd și eu minunea asta!

— Uite așa! răspuse lupul. Și se vâri în sac,

— Intră bine! Vârâți și coada, căci altfel nu pot judeca cum trebuie!

Lupul se supuse poruncii și intră cu coadă cu tot. Vulpea se întoarse către țăran.

— Acum leagă sacul la gură!

Și țăranul făcu așa cum îl învăța vulpea.

— Acum arată-mi, cum bați tu fasolea.

Țăranul înțelese și se porni pe râs. Și începă să croească pe lup, care nici nu mai mișca de frică. Din când în când țăranul se mai oprea să odihnească și se pornea din nou, spunând:

— Uite bine, vulpeo! Uite așa se bate fasolea, până ce se desprinde de păstăi!

Și ciomegile curgeau cu nemiluita pe spinarea bietului lup.

Când se încredință că lupul nici nu se mai mișcă, țăranul se întoarse pe neașteptate spre vulpe. Și isbindu-o cu ciomagul drept în moalele capului, i-l crapă în două, adăugând:

— Vezi care-i răsplata binefacerei? Asta e!...

(Traducere de C.)

SPICUIRÎ

...Cetitorule cu dragoste pentru acest biet neam nenorocit al nostru, pe care însă nu oricine vrea poate să l înșale și să-l prade, dacă vei străbate Ardealul Bănatul și alte părți ungurești, unde sunt porți de oțel bine apărute în jurul ființei noastre ca neam, dacă te vei înviora și îmbărbăta: acolo cu credință că, oricât s'ar sili orișicine, rădăcina noastră nu poate fi smulsă din adâncimea unui pământ, care a numit pe străbunii noștri întâii-născuți ai săi, dacă vei cânta „osana“ la biruința acestui popor mare, bun și blând popor al muncii, înțelegerii și frumuseții, dacă după aceasta vei voi să te întorci pentru a folosi și mai mult, dacă poți, Românilor din locul tău, din țara ta, din cuprinsul brațelor tale — nu trece pela Ghimăș și Palanca (comune vișiaie și pe cale de a se maghiariza).

(Iorga: *Neamul Rom. în Ardeal și țara ung.*, vol. II. pag. 724).

*

De-am cumpăra oamenii pe cât valorcăză ei într'adevăr și i-am vinde pe cât ei se prețuesc; foarte bun țăran face.

(I. Arany)

*

Nu noi trebuie să ne scoborâm la popor, ci poporul să-l ridicăm la noi ca să putem însă face aceasta, totuși noi trebuie să ne scoborâm la el...

ADUNAREA GENERALA

Societății „Inainte“

Duminecă, 19 Februarie c., a avut loc adunarea generală a Soc. „Inainte“ la sediul ei din calea Victoriei No. 122. Au luat parte la adunare numeroși acționari. La ordinea de zi au fost puse următoarele: Darea de seamă asupra activității, ce-a desfășurat societatea în cursul existenței sale de până acum; Raportul cenzorilor asupra gestiunii financiare, emitere de noi acțiuni și reducerea numărului membrilor din consiliul de administrație.

Președintele d. I. Baboianu-Droe, a tăcut în Darea de seamă pe scurt istoricul înființării societății, care a avut ca scop principal editarea mai departe a „Foaii Noastre“ ca organ de răspândire a conștiinței naționale în mijlocul poporului român de pretutindeni, căruia societatea „Inainte“, și-a propus să i ridice starea morală și culturală, să se poată cunoaște mai de aproape românii din țară cu cei risipiți peste hotare, încât una să se simtă cu toții cei de un neam și de-o limbă, fără deosebire de locul nașterii.

S'a arătat, cum societatea în cursul anului trecut a fost în stare cu mijloace modeste să învingă toate dificultățile, care la noi în țară se pun fatal în drumul oricărui editor de reviste, din cauză că mulți abonați întârzie plata abonamentului.

Starea financiară a societății «Inainte» se prezintă satisfăcătoare și poate deveni foarte înfloritoare, dacă s'ar executa d-nii abonați, în restanță pe anul trecut, și într'un avânt de patriotism ar trimite cos-

tul prin mandat poștal, ca să fie scutită societatea, de-a trimite încasatori speciali cu remunerație.

Prin graiul d-lui Președinte s'au adus apoi mulțumiri d-lor membrilor ai societății, cari îndemnați de sentimente superioare patriotice au dat premii studenților români dela cele trei universități: București, Iași și Budapesta, și anume acelor studenți, cari se disting prin studiul istoriei române.

După-ce s'a dat descărcarea consiliului prin raportul cenzorilor, de gestiunea financiară, s'a procedat la alegerea noului comitet care s'a constituit în modul următor :

Președinte : I. Baboianu-Droe.

Vice-Președinți : Șt. Ardeleanu și Romulus Avram.

Casier : I. Grancea.

Secretar : St. Gâțeu.

Membri : I. Morariu și N. Istrate.

Se proclamă membri de onoare d-nii : General St. Stoica, I. Țetzu, Cipăianu și I. Cădea.

Asupra emiterilor de noi acțiuni Adunarea generală a lăsat la aprecierea consiliului de administrație, facultatea de-a hotărî. În tot cazul să nu se emită decât pânăla complectarea celor trei sute de acțiuni din trecut și numai o sută noi acțiuni, astfel că numărul acțiunilor societății să nu treacă în totalul lor de patru sute.

La propunerea d-lui gen. Stoica, adunarea a admis, ca să fie trecut la fondul de rezervă și la cel cultural dividendul, care ar fi revenit după încheierea bilanțului, d-lor membri acționari.

Hotărârile adunării generale s'au luat în unanimitate și prin aclamațiuni.

A. pha

CRONICA

Aducem la cunoștința onor. noștri abonați, că deși în rândul trecut s'a alăturat cererea de abonament la fiecare număr—numai pe aceia îi privește, cari nu și-au achitat încă modestul cost al abonamentului.

O facem aceasta fiindcă din mai multe

părți am primit scrisori de reclamație de la abonații achitați; deși din cererea noastră rezultă clar la cine se referă.

* * *
Mișcarea muncitorilor Ardeleni din București. — Duminică în 26 Februarie a. c. la ora 3 d. a. membrii Cercului Cultural «Viitorul» s'au întrunit în localul Soc. „Dacia Traiană” din strada Popa Tatu No. 26, având adunare generală.

La ordinea zilei a fost : 1) Votarea bilanțului pe anul 1911; 2) alegerea comitetului și 3) modificarea statutelor. Adunarea a fost prezidată de d. Petre Bucur, funcționar și membru fondator al cercului. În cuvântarea de deschiderea ședinței d-sa arată starea materială și morală a cercului, din care se constată că membrii Cercului au câștigat multe cunoștințe morale, prin șezătorile literare, ce s'au ținut și se țin. Arată că în anul 1911 s'au trimis cărți pentru Bibliotecile populare, în comunele Vlădeni și Oprea-Cârțișoara, în valoare de 50 lei. Arată mai departe care este rolul muncitorilor în țară și care este calea pe care să mergem pentru a fi folositori patriei și neamului și stăruiește ca solidaritatea și frăția să'i unească.

Mai vorbesc în acelaș sens d-nii Al. Drăgănescu, V. Dumitriu, V. Budac, Gh. Zissu, Gh. Bretinoiu, I. Grămadă și N. Gărlonță. Apoi urmează votarea bilanțului, alegerea comitetului în frunte cu d. Petre Bucur, N. Gărlonță și I. Grămadă membrii executivi; Gh. Bretinoiu casier, V. Dumitriu și I. Gașpar secretari. În urmă d. Președinte propune modificarea statutelor în sensul de a se înființa pe lângă secția culturală și o secțiune economică (cooperativă) cu scopul de a deschide un local de consumație; după ce se discută pe larg această chestiune, adunarea alege o comisiune care să modifice statutele în sensul acesta; iar de încheiere d l Al. Drăgănescu face un apel călduros către toți muncitorii de a se înscrie cu toții în secția economică, tratând pe larg această chestie și foloasele ce le poate avea muncitorii ardeleni. Terminând desbaterele, ședința a luat sfârșit la ora 7 seara.

p. Comitet Gh. Bretinoiu

* * *

Dela societatea „Petru Maior”. — În ședința extraordinară a societății ținută Duminică în 3 Martie n., s'a procedat la alegerea noului președinte și a fost ales d. Victor Groza rigorozant în medicină, care a întrunit 51 de voturi față

de cele 27 voturi date pentru *Asconiu Crișan* candidat de profesor. Noul președinte se bucură de încredere și dragostea tinerimei universitare. D. Groza e energic și bun vorbitor. Dragostea tinerimii față de noul președinte se vedește din faptul, că mulți, cei mai mulți până la începutul ședinței nici nu au știut de candidarea lui, iar când s'a auzit, că primește candidatura lui, bucuria și liniștea se vedea pe fețele celor mai mulți. Din numărul voturilor date se vede că cu membrii extraordinari împreună, aproape 90 de membri au luat parte la ședință. Notăm că societatea de prezent are 130 de membri ordinari, câți nu a mai avut nici odată. După alegere a urmat stabilirea definitivă a termenului, când se vor ține sebarile jubiliare. S'a propus și s'a hotărât unanim ca sebarile să se țină la 20, 21 și 22 Aprilie st. n. Societatea a autorizat apoi comitetul societății cu săvârșirea lucrărilor pregătitoare a sebarilor și cu luarea măsurilor de lipsă în ceea ce privește amănunțele programului sebarilor.

* * *
312 studenți români la universitatea din Cernăuți. — În semestrul trecut a fost cercetată universitatea din Cernăuți de 1232 de studenți. După naționalitate sunt 614 Germani incl. evrei, 312 Români, 187 Ruteni, 80 Poloni, 14 Sârbi 11 Ruși, 10 Bulgari, 1 Maghiar, 1 Armean și 1 Englez. Ce privește confesiunea sunt 450 ortodoxi, 3 armeno-orientali, 190 romano-catolici, 88 greco-catolici, 8 armeno-catolici, 37 potestanti, 455 mosaici, și unul fără confesie. Interesantă e repartizarea studenților după patrie. Așa sunt 907 din Bucovina, 75 din România, 11 din Ungaria, 195 din Galiția, iar restul studenților vine din celelalte provincii austriace; apoi din Rusia, Bulgaria, Serbia și Turcia. Statistica aceasta nu e tocmai îmbucurătoare pentru noi Români. Ea ne arată că Românii fac numai 25% din întreaga studențime cernăuțeană, un fapt care devine și mai trist pentru noi, dacă știm că 70 dintr'aceștia fiind din România pleacă imediat după terminarea studiilor.

* * *

— Să contribuim la fondul ziaristilor români din Ungaria. Orice dar este a se trimite la adresa institutului de credit și economii „Ardeleana” în Orăștie (Szászvaros).

* * *

Biblioteca populară a „Asociațiunii“, ale cărei publicații ar putea fi de un deosebit folos și țaranului din România, de s'ar găsi cineva să i le dea—a răspândit într'un singur an printre sătenii din Ardeal 120.000 de broșuri.

* * *

Căți români sunt în Statele-Unite.—După datele comunicate d. V. E. Molvan, cunoscutul publicist, care petrece acum în America, numărul românilor aflători în Statele-Unite atinge cifra de 150.000. Capitala românilor din America este Cleveland, în statul Ohio, oraș cu peste 600.000 de locuitori. Numărul românilor variază între 6000 și 2000. E interesant că românii din acest oraș locuiesc în apropierea popoarelor streine, care sunt vecini acasă: ardelenii locuiesc în apropierea sașilor, bănățenii sunt vecini cu sârbii, iar bihoreni, sătmărenii cu ungurii. Românii de aci au două biserici, una greco-ortodoxă și alta greco-catolică, doi preoți, două gazete săptămânale, o casină românească și vreo 30 neguțatori. Afară de aceasta mai sunt vre-o 10 orașe cu 3000—1000 români și cu câte una sau două biserici. Bănățenii sunt mai numeroși în Cincinnati (Ohio). Numărul tuturor bănățenilor, ungurenilor și ardelenilor ajunge la 30 de mii.

* * *

Prigonire până dincolo de mormânt.—Încă de mult porniseră procurorii unguri o goană sălbatecă împotriva lucrării «Iobăgia», scrisă de inveci neuitatul Ioan Russu-Sirianu, marele publicist și întâiul redactor al „Foi Poporului“. Russu-Sirianu a murit însă, și acum credeam că goana va înceta. Dar ne am înșelat, căci procurorul din Oradea-Mare a pus sub acuză pe Cornel Lazăr, administratorul tipografiei diecezane din Arad, unde se tipărise cartea. La cererea d. lui dr. Aurel Lazăr, apărătorul d. nului C. Lazăr, pertractarea s'a amânat până ce se va traduce cartea în limba maghiară, ca să vadă și jurații maghiari, că lucrarea e făcută după isvoare maghiare și streine, că cuprinde adică numai adevărul istoric.

BIBLIOGRAFII

Cărți, ziare și reviste primite la redacție
Românul (anul II) organul autorizat al comitetului național român din Ungaria. Apare zilnic în 16 pagini, la Arad (strada Zrinyi No. 1/a). Abonamentul pe un an 28 cor.; pentru România și străinătate pe un an 40 franci.

Poporul Român (anul XII) organul popular al partidului național din Ungaria. Apare săptămânal în 16 pagini, la Arad (strada Zrinyi No. 1/a). Abonamentul pe un an 4 cor.; pentru România 8 lei pentru America 2 dolari.

Olteanul (anul IV) foaie săptămânală, socială, culturală și economică. Apare la Făgăraș (Varer No. 47) Abonamentul pe an 5 cor.; pentru România și străinătate pe an 10 franci.

Foaia Poporului, organul partidului național țărănesc din Bucovina. Apare săptămânal în Cernăuți. (Palatul național) Prețul gazetei pe un an 12 cor., pentru străinătate 16 lei.

Foaia Poporului (anul XX) foaie politică pentru popor. Apare săptămânal în Sibiu (str. Măcelarilor 12). Abonamentul pe un an 4 cor. 40 bani; în străinătate 11 franci.

Dreptatea (anul II) ziar săptămânal aromânesc. Apare în Salonic (adresa: Journal Dreptatea, poste turque, Boite No. 246—Salonic) Abonamentul pentru Turcia pe un an 35 ps. aur; pentru străinătate pe un an 15 franci.

Rominul, ziar săptămânal al românilor din America. Apare la Cleveland (5103. Detroit ave, N. W.—Ohio) Abonamentul în Statele-Unite pe an 3 dolari; pentru Canada și Europa 4 dol.

Neamul Românesc Literar (anul IV). Apare săptămânal la Vălenii-de-Munte. Abonamentul în toată țara pe an 5 lei, în străinătate 7 lei.

Dobrogea Nouă (anul I.) organ naționalist. Apare în Constanța de două ori pe lună. Abonamentul anual 8 lei; pentru preoți și învățători 6 lei.

Neamul Românesc pentru Popor (anul III). Apare săptămânal în Vălenii de Munte. Abonamentul pe an 3 lei în țară, 4 franci peste hotare.

Vestitorul satelor (anul I), foaie scoasă de 2 ori pe lună de Cercul „Deșteptarea sătenilor“ din Folticeni. Abonamentul pe an 2 lei.

Vatra Școlară, revistă pedagogică. Apare lunar în Sibiu (str. Măcelarilor 27) Abonamentul pe un an 8 coroane, în străinătate 10 franci.

Vremea Nouă, revistă pentru învățători. Apare lunar în Vălenii de Munte Abonamentul pe an 4 lei.

Revista Farmaciei, organul societății farmaciștilor din România. Apare lunar în București (Bulevardul Elisabeta 49) Abonamentul pe an 12 lei; pentru studenți 6 lei.

CURIOZITĂȚI

Câte gazete sunt pe lume? „Handelsblad van Antwerpen“ publică o statistică despre presa mondială. În fruntea țărilor europene stă, firește, Germania cu mai mult decât 10,000 de publicații, cari dau peste 6 (șase) miliarde de numere la an. Urmează Franța cu 9000. Monarhia austro-ungară numără 5600; Anglia 4400; Italia 3000; Spania 2000. Colosul dela Nord, deși are peste 100 milioane locuitori, are tot numai atâtea gazete cât și țările de jos, adică 2000. De notat însă, că în ultimii 20 de ani, numărul publicațiilor rusești s'a întreit. Belgia are peste 2200 de publicații, dintre cari unele cu tiraj foarte mare de peste 100,000 de abonamente, mulțumită micului contingent de analbabeți (2⁰/₁₀); ba cotidianul catolic „Le Patriote“, care apare zilnic în trei ediții, are peste 200,000 de abonați din cauza prețului redus de 10 franci. Elveția cu ale ei 3¹/₂ milioane de locuitori posedă 1200 de ziare, dintre cari 800 germane, 350 franceze și 55 italiene. Danemarca întreze Elveția, căci deși are numai trei milioane de locuitori, numără totuși la 1450 de foi; Suedia 1000; Norvegia și România 600; Turcia 300; Grecia 150; Bulgaria, Serbia, Portugalia și Luxemburg au mai puțin ca 100.

În Statele-Unite Nord americane apar în anul 1908, 21435 de gazete. În Canada 1200; America centrală și de Sud numai pe jumătate atâta.

În Asia, Japonezii sunt, și în această privință, cei mai puternici. Ei posedă peste 2000 de publicații, dintre cari unele, cum este de exemplu „Schi-Schi-Simpo“ apar în câte 400.000 exemplare,—pe când învecinata Chină cu totul are numai 200; va să zică tot cam două milioane de oameni, o gazetă; India 1800; Australia 1000. Egiptul, Algeria și Uniuneu Sud-africană câte 100 de foi.

De regretat e numai faptul că această uriașă putere mondială au acaparato aproape cu desăvârșire, jidanii și păgânii, adică necredincioșii.

Loc rezervat
pentru anuniuri

HUILE D'OLIVE

GARANTAT PUR

PENTRU CURA, SALATA ȘI MENAJ
Furnizează Stabilimentul

CAISSON & BROCARD, NICE

REPRESETANT :

N. POENARU
BUCUREȘTI, Str. Sft. Gheorghe-Nou, 5

CLINICA

Dr-ului N. I. Mețianu

— Docent Universitar —

pentru boale și operațiuni de nas,
gât și urechi

Consultațiuni de la 3—5 p. m.

BUCUREȘTI

— Calea Griviței No. 11 —

BACANIA GRANCEA

118,—CALEA VICTORIEI— 118

BEUTURI EXCELENTE
MEZELURI DELICIOASE

FARMACIA

AUREL TIPEI

Calea Moșilor No. 406

(Obor)

Am plăcerea de a încunoștiința
pe toți prietenii și cunoscuții că,
începând dela 15 Octombrie a. c.
am luat sub dirigerea mea far-
macia defunctului I. MIHĂL-
ȚEANU.

Cu stimă
Aurel Tipei

Reprezentanța pentru Oltenia, Muntenia și Dobrogea:
N. Poenaru, Strada Sfântu Gheoghe-Nou, 5. — București

Români, replantați-vă viile cu altol dela firma română

„MUGURUL”

INSOTIRE ECONOMICĂ IN ELISABETOPOL ERZSÉBETVAROS.

(KIS-KÜLÜLLÖ V. M.) UNGARIA

ALTOI DE VIE

de calitate excelentă și cu cele mai moderate prețuri

DIFERITE FELURI DE VIN DE MASĂ

VIȚĂ AMERICANĂ CU ȘI FĂRĂ RĂDĂCINĂ

OCHIURI DE ALTOIT. VIȚĂ EUROPEANĂ CU RĂDĂCINĂ

SE AFLA DE VÂNZARE LA

„MUGURUL”

INSOTIREA ECONOMICĂ

Din ELISABETOPOL-ERZSÉBETVAROS. UNGARIA

ALTOI DISPONIBILI PESTE

== TREI (3) MILIOANE ==

Pepinierile noastre de altol n'au fost atacate de peronosporă

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune !

La cumpărările pe credit se fac condițiuni ușoare de plată

Preț curent și instrucțiuni se trimit la cerere gratis și franco

Români Trimiteți băieții ia cursul practic de altol !

Români, sprîiniți firmele românești, că numai acelea vă vrau binele !

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid !

„E S C U L A P”
FARMACIA DRUMMER
Romulus Avram

BUCUREȘTI.—STR. C. A. ROSETTI (Clemenței) 27

Telefon 1/50

Nou și bogat asortiment de
Parfumerii, Articole de Toa-
letă, Cauciucării, Pansamente
și toate articolele de droguerie
cu prețuri de droguerie.

VINURI DE MASĂ

Specialități garantate

SE GĂSESC LA

„**DEALUL ZORILOR**”

CU PREȚURI MODERATE

Comenzile se primesc prin scrisori și
Telefon 16/59

107, CALEA VICTORIEI, 107

Comersanților, pentru comenzi mai
mari li se face rabat

CROITORIE DE PRIMUL RANG

PENTRU BĂRBAȚI

ALEXANDRU NEGREU

BUCUREȘTI. — Str. Regală No. 9

MARE ASORTIMENT DE STOFE

FRANCEZE și ENGLEZE

DUPĂ ULTIMA CREAȚIUNE

LA BERĂRIA „EPISCOPIEI”

Mâncări bune

Băuturi alese

Calea Victoriei. Tramvaiul Teilor

AVIS!

Comandați-vă HAINE la

J. FELDRIAN

CROITOR

Str. Edgar Quinet 3 lângă Hotel Capșa

GURALINA

apa dentitrică excelentă, albește dinții
întărește gingiile, întreține admirabil
higiena gurei

Flaconul 95 Bani. 6 Flacoane 5 Lei
Drogueria „Ț E Ț U”

Strada Academiei, No. 4.—București

DROGUERIA MEDICINALĂ
DIN PLOEȘTI

CORNELIU TACIT

este bine asortată întot-d'auna
cu articolele acestei branșe

RESTAURANTUL

VASILE FRUNZETE

DEPOU DE VINURI

din podgoriile cele mai renumite

MÂNCĂRI CALDE ȘI RECI

Birt Popular

No. 172 — Str. ROMANA No. 172 —

CARUL CU BERE

PROPRIETARI FRĂȚII MIRCEA

cel mai frumos și mai bine amenajat
local de berărie

MÂNCĂRI RECI și

MEZELURI DELICIOASE

COSTIN N. DIMITRESCU

— AVOCAT —

Str. Lupea 11 — București

PEPINERIILE DE VIȚE AMERICANE ALTOITE

000 T. Mihail-Slatina Olt (Slatioara Romanaji)

Sub conducerea d-lui

M. AL. MATHEIU

Specialist Viticultor

VIZITAȚI

MARELE MAGAZIN

de PALARII și INCALȚAMINTE

NICOLAE LUPAN

CALEA VICTORIEI (vis-a-vis de Poliție)

5225252552525252525252

„**SPERANȚA**”

INST. DE ARTE GRAFICE

— BUCUREȘTI —

No. 3, Strada Pătrașcu-Vodă, No. 3

Telefon 7/39

Execută cărți de vizită cu literele cele ma
moderne imprimate pe carton fin cu:

LEI 2, — SUTA

trimise la domiciliu în Capitală sau în orice
ocalitate din țară.

Plata se va face odată cu comanda prin
mandat sau marci poștale.

ADEVĂRAȚII NAȚIONALIȘTI

CONSUMĂ NUMAI

BEREA BRAGADIRU